

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Станіславова Л.Л.

"30" серпня 2021 р.

ПРОГРАМА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
 Спеціальність **017 фізична культура і спорт**
 Рівень вищої освіти **Другий (магістерський)**
 Освітньо-професійна програма **Фізична культура і спорт**
 Обсяг дисципліни **3 кредита ЄКТС,**
 Шифр дисципліни **ОПП. 08**
 Мова навчання **Українська**
 Статус дисципліни: **Обов'язкова (цикл професійної підготовки)**
 Факультет: **Гуманітарно-педагогічний**
 Кафедра: **Теорії і методики фізичного виховання і спорту**

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Вид семестрового контролю			
					Аудиторні заняття			Індивідуальна робота	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проект			Курсова робота	Контрольна робота
			Європейськ і кредити	Години	Всього	Лекції	Лабораторн				Практичні			
Денна	1	1	3,0	90	90	-	-	-	-	-	-	-	+	-
Заочна	1	1	3,0	90	90	-	-	-	-	-	-	-	+	-

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми та стандарту вищої освіти зі спеціальності «Фізична культура і спорт» другого (магістерського) рівня.

Програма складена к.пед.наук, доцент Чопик Т.В.

Схвалено на засіданні кафедри Теорії і методики фізичного виховання і спорту

Протокол від "30" серпня 2021 р. № 1;

Зав. кафедрою теорії і методики фізичного виховання і спорту Солтик О.О.

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Станіславова Л.Л.

Хмельницький 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Науково-педагогічна практика – є обов'язковим компонентом освітньої програми професійної підготовки студентів освітнього рівня «Магістр» за спеціальністю 017 «Фізична культура спорт» та передбачає поглиблення навичок самостійної науково-педагогічної роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем фізичної культури і спорту та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження.

Пререквізити- педагогіка вищої освіти, філософія освіти, методологія та організація наукових досліджень.

Кореквізити- науково-методичне забезпечення діяльності суб'єктів фізичної культури і спорту; акмеологія фізичного виховання і спорту; комплексна курсова робота з проблем фізичної культури і спорту; переддипломна практика; кваліфікаційна робота; атестаційний екзамен.

Відповідно до освітньо-професійної програми дисципліна має забезпечити: **компетентності:** здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, здатність діяти соціально відповідально та свідомо, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність генерувати нові ідеї (креативність), здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень, здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

програмні результати навчання: аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань, приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби, зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються, розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

Загальні положення про проходження практики

1. Мета та завдання практики

Головна **мета** науково-педагогічної практики магістрів – підготовлення глибоко мислячого спеціаліста, який володіє основами теорії науки і творчої діяльності, практичними навичками збору, оброблення та аналізу даних, результатів наукових експериментів, здатного генерувати ідеї, володіти нахилами і здібностями до наукових повідомлень і прогнозів.

Основними **завданнями** науково-педагогічної практики є формування загальних та спеціальних компетентностей щодо організації та реалізації освітніх завдань у закладах вищої освіти з врахуванням особливостей та потреб учасників освітнього процесу; формування у здобувачів вищої освіти здатності аналізувати результати освітнього процесу й визначати ефективні форми, методи й технології викладання й виховання у закладах вищої освіти з врахуванням Національної стратегії розвитку вищої освіти та регіональних особливостей спеціальності 017 «Фізична культура спорт».

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: **аналізувати** особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і

спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань; **приймати** ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; **розробляти** і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти; відшукувати та **застосовувати** необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію; **розробляти** та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

Терміни проходження практики.

Відповідно до обсягу програми підготовки та нормативному терміну навчання магістра за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт», затверджено графік навчального процесу. Згідно графіка навчального процесу науково-педагогічна практика проводиться у першому семестрі впродовж двох тижнів. Конкретний час проведення практики визначається наказом по університету. На проходження науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти магістрам відводиться 90 годин / 3 кредита.

2. Бази проведення практики.

Науково-педагогічна практика організується кафедрою теорії і методики фізичного виховання і спорту Хмельницького національного університету. Завідувач кафедри призначає відповідального за науково-педагогічну практику на кафедрі. Для безпосереднього керівництва практикою кожного студента кафедра призначає керівника з числа викладачів з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками керівника кваліфікаційної роботи студента. Практика проходить на кафедрах Хмельницького національного університету та інших закладах вищої освіти. Студенти з дозволу кафедри можуть самостійно обирати для себе місце проходження практики. Побаження студента повинно бути обґрунтовано заявою на ім'я завідувача кафедри, до якої додається лист з відповідної установи зі згодою прийняти дану особу для проходження науково-педагогічної практики. Зміна бази практики можлива лише з поважних причин і лише до подання проекту наказу про проходження практики. Рішення про можливість зміни бази практики приймає завідувач кафедри. Самостійно змінювати місце практики студент не має права. У разі самостійної зміни місця практики, нез'явлення до місця практики без поважних причин вважають, що студент не виконав навчального навантаження і може бути відрахований з університету. На практиці магістри знайомляться з тематикою наукових досліджень кафедр і відділів, тематикою кандидатських і докторських дисертацій; процесом підготовки до видання збірників наукових праць і часописів; вивчають інформаційні ресурси наукових бібліотек з метою їх використання під час написання кваліфікаційної роботи та подальшої наукової діяльності; проводять та аналізують навчальні заняття.

3. Організація практики

Науково-педагогічна практика для студентів магістратури за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» проводиться згідно з навчальним планом для денної та заочної форм навчання. Програма науково-педагогічної практики передбачає виконання поставлених завдань практики. Кожен студент повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової проблеми, що будуть відображені у формулюванні теми випускної кваліфікаційної роботи магістра. Програма науково-педагогічної практики студентів магістратури складається з наступних частин:

- формування індивідуального графіку проходження науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти;

– участь у науково-педагогічній роботі кафедри (допомога у підготовці до видання збірників наукових праць, підготовці і проведенні наукових конференцій; навчальних занять, науково-практичних семінарів тощо);

- участь у науково-практичних конференціях;
- написання статті або тез по темі кваліфікаційної роботи;
- виконання індивідуального завдання;
- оформлення звіту про проходження науково-педагогічної практики і його захист.

Викладач кафедри забезпечує науково-методичне керівництво у процесі проходження практики і контроль за виконанням плану, перевіряє і оцінює кінцеві результати на підставі характеристики і звіту, які представлені студентом після завершення роботи. Студент, прибувши до навчального закладу – бази практики, повинен подати керівникові практики щоденник, пройти інструктаж з правил внутрішнього розпорядку закладу, техніки безпеки, уточнити план проходження практики, отримати завдання для проведення науково-педагогічної роботи.

Під час проходження практики студент зобов'язаний: - суворо дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу – бази практики, студент може бути відсутнім лише з дозволу керівників практики; - сумлінно виконувати завдання практики, передбачені програмою; - виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт і гуманність; - систематично вносити записи до щоденника з практики та своєчасно подавати на перевірку необхідну документацію. Наприкінці практики студент звітує про виконання програми практики на засіданні кафедри– бази практики й подає необхідну звітну документацію. Оцінювання результатів практики є диференційованим і враховується під час призначення стипендії.

4. Зміст практики

Зміст науково-педагогічної практики визначається загальною концепцією магістерської підготовки за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт». Він включає в себе освітньо-виховну, освітньо-пізнавальну, практичну і дослідницьку діяльність магістрантів, а також формування необхідних дослідницьких та педагогічних компетенцій майбутнього фахівця галузі фізичного виховання і спорту. При цьому магістри: - вивчають інноваційні підходи, які реалізуються у практичній діяльності; - практично оволодівають методами досліджень; - здійснюють практичну перевірку своєї готовності до інноваційної діяльності у галузі освіти і науки; - здійснюють систематизацію теоретичних знань; - вивчають і узагальнюють літературні джерела; - виконують індивідуальні науково-практичні завдання, критично осмислюють теоретичну базу; - готують доповіді і виступи на методичних семінарах, симпозиумах, наукових конференціях тощо. Програма науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти конкретизується і доповнюється для кожного магістранта залежно від специфіки і характеристики виконуваної роботи.

5. Форми звітності студента про практику

Науково-педагогічна практика вважається завершеною за умови виконання студентами всіх вимог програми практики. Виконання практики завершується підготовкою та захистом звіту про практику. Матеріали до звіту готують щоденно, а його оформлення здійснюють протягом практики. Обсяг основної частини звіту (без титульної сторінки та додатків) повинен сягати 10-16 сторінок. Студенти готують звіт про практику засобами текстового редактора Word і друкують його на стандартних аркушах формату А4 (210x297 мм). Розміри полів: верхнє, ліве та нижнє –2,0 см, праве – 1,0 см. Номер підпункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту та порядкового номера підпункту, розділених крапкою (наприклад, 1.3.2.1.). Відповідно до зазначеного стандарту рекомендовано такі налаштування для текстового редактора WORD. Шаблон – нормальний (Normal). Основний текст набирають

шрифтом (Times New Roman) нормального накреслення (Normal) розміром 14 pt з міжрядковим інтервалом 1,5.

Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

1. Титульна сторінка звіту (зразок оформлення – Додаток 1).
2. Завдання.
3. Індивідуальний графік науково-педагогічної практики, (Додаток 2).
4. Вступ.
5. Основна частина.
6. Висновки.
7. Додатки

Додатки можуть містити зразки листів-направлень на практику та зразки (Додаток 4) звітних документів: щоденник, титульну сторінку звіту, графік відвідування баз практики відповідальними особами тощо. Достовірність викладеної у звіті інформації засвідчується підписом керівника практики від організації. Прошитий або скріплений скобами звіт та щоденник про практику (з відгуком керівника практики від організації (Додаток 3)) протягом 3-х днів після завершення практики здають керівникові практики від кафедри, який перевіряє правильність оформлення, підписує і передає на кафедру. Для проведення захисту практики на засіданні кафедри затверджують комісію у складі не менше 3-х викладачів кафедри. Підведення підсумків практики здійснюється шляхом індивідуального захисту практики кожним студентом. Під час захисту студент розповідає комісії про проходження практики, формулює завдання практики і пояснює їхнє виконання; інтерпретує отримані результати, відстоює обрану ним методику виконання завдань. За результатами захисту виставляють диференційовану оцінку, яку заносять до залікової відомості і залікової книжки студента за підписом керівника практики від кафедри.

6. Методи контролю.

Оцінювання академічних досягнень студента здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Процес оцінювання знань студентів передбачає: - перевірку керівниками практики звіту з практики та написання відгуку; - захист звіту студентом перед комісією. Під час захисту оцінюються: - повнота виконання програми практики та індивідуального завдання; - відповіді студента на поставлені запитання. Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вмilo використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Студент не вагається при видозміні запитання, уміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві похибки.
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента будується на основі

	самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три несуттєві помилки.
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

6. Норми оцінювання роботи студентів під час практики

Критерії розрахунку рейтингових балів за науково-педагогічну практику зазначені у таблиці.

Критерії розрахунку рейтингових балів за науково-педагогічну практику

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів	Кількість робіт	Максимальна кількість балів
1	Участь у настановній підсумковій конференціях. Підготовлення звітної документації	0 – 0,1	2	0,2
2	Ведення оформлення щоденника науково-педагогічної практики	0 – 0,2	1	0,2
3	Ознайомлення з нормативно-правовою документацією кафедри	0 – 0,1	1	0,1
4	Проведення навчальних занять	0 – 2	1	2
5	Відвідування занять викладачів кафедри та подання аналізу проведення навчальних занять	0 – 0,1	2	0,5
6	Підготовлення рукопису тез (статті) для публікації	0 – 1	1	1

7	Спостереження за проведенням конференцій у форматі неформальної освіти, та\або брати участь у науково-методичном семінарі кафедри, та\або бути присутнім на публічному захисті дисертаційної роботи	0 – 1	1	1
	<i>разом</i>			5,0

8. Рекомендована література

Основна:

1. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / В.В.Ковальчук. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2009. – 240 с.

2. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підручник / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. – К. : Знання, 2007. – 270 с.

3. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науководослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. – 6-те вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2008. – 310 с.

4. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», - 2015. - 224 с.

Додаткова:

5. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник / М. Т. Білуха. – К. : АБУ, 2002. – 480 с.

6. Пашенко В. М. Методологія та методи наукових досліджень : навч. посібник / В. М. Пашенко. – Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2010. – 232 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Хмельницький національний університет

Факультет _____ гуманітарно-педагогічний _____

Спеціальність _____

Курс _____ Група _____

ЗВІТ про проходження науково-педагогічної практики
студента(ки) ____ курсу

(прізвище, ім'я, по батькові)

База науково-педагогічної практики _____

Науковий керівник магістерської роботи _____ (підпис,
посада, _____ прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник науково-педагогічної практики від кафедри _____ (підпис,
посада, _____ прізвище, ім'я, по-батькові)

Дата складання заліку « ____ » _____ 20 ____ р.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка ECTS _____

Члени комісії: _____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ГРАФІК ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

студентом ___ курсу магістратури групи _____
спеціальності _____

Завдання за планом	Термін виконання	Фактичне виконання	Підписи наукового керівника та керівника від кафедри
Участь у настановній та підсумковій конференціях. Підготовлення звітної документації			
Ведення і оформлення щоденника науково-педагогічної практики			
Ознайомлення з нормативно-правовою документацією кафедри			
Проведення навчальних занять			
Відвідування занять викладачів кафедри та подання аналізу проведення навчальних занять			
Підготовлення рукопису тез (статті) для публікації			
Спостереження за проведенням конференцій у форматі неформальної освіти, та\або брати участь у науково-методичном семінарі кафедри, та\або бути присутнім на публічному захисті дисертаційної роботи			

Узгоджено: _____ дата _____

Керівник роботи _____

(науковий ступінь, вчене звання керівника, прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник науково-педагогічної практики від кафедри _____

(науковий ступінь, вчене звання керівника, прізвище, ім'я, по-батькові)

Приблизна структура відгуку про результати практики студента-практиканта

1. Прізвище, ім'я, по батькові студента.
2. Терміни проходження практики.
3. Посада, прізвище, ім'я та по батькові керівника практики.
4. Ставлення студента до практики (інтерес до роботи, ініціатива, старанність, якість виконуваних студентом робіт, вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, рівень оволодіння практичними навичками, самостійність в роботі тощо).
5. Повнота виконання програми практики.
6. Рівень набутих студентом навичок науково-педагогічної роботи. Відгук складається в довільній формі, підписується керівником практики.

При аналізі проведення навчального заняття необхідно враховувати:

1. Організацію та планування заняття.
 - П.І.Б. викладача, який проводив заняття;
 - найменування дисципліни;
 - Курс, група, спеціальність;
 - тема заняття;
 - мета заняття (пізнавальна, виховна, розвивальна);
 - форма заняття;
 - методи навчання (словесні, наочні, практичні, програмоване навчання, самостійна робота, методи інформаційних педагогічних технологій, тестових методик, проблемне навчання та ін.)
 - дата відвідування і прізвище того, хто відвідав заняття.
2. Методичну організацію заняття: - наявність навчально - методичної карти заняття; - психологічні та гігієнічні умови проведення заняття; - поведінку викладача, якість та темп мови, емоційність; - раціональність використання навчального часу на занятті; - використання ефективних методів навчання.
3. Форми та методи контролю знань: - форми вихідного рівня знань; - рівень складності контрольних завдань (II-III); - форми проведення контролю кінцевого рівня знань.
4. Самостійна робота студентів на занятті: - форми самостійної роботи та її методичне забезпечення.
5. Виховна діяльність викладача на занятті.
6. Діяльність студентів на занятті: - ступінь активності; - рівень та стійкість уваги; - засоби забезпечення спілкування «викладач-студент».
7. Підсумки заняття: - підсумки організації проведення заняття (готовність студентів, активність, дисциплінованість); - активізація професійної важливості запропонованого завдання.